

Kitkatutkimus

Teoriaa

Laskettelussa tullaan rinnettä alas painovoiman vaikutuksesta.

Laskettelijan liikettä vastustavat suksen ja lumen välissä oleva *kitkavoima* sekä *ilmanvastus*. Ilmanvastus on sitä suurempi, mitä suurempi on laskettelijan nopeus. Kitkavoima ei riipu nopeudesta. Sen voi mitata millä tahansa *tasaisella* nopeudella.

Kitkavoimaan vaikuttaa kappaleen ja alustan materiaalit. Kitkavoimaa yritetään laskettelussa pienentää suksien materiaalivalinnalla, kuvioinnilla sekä voitelulla.

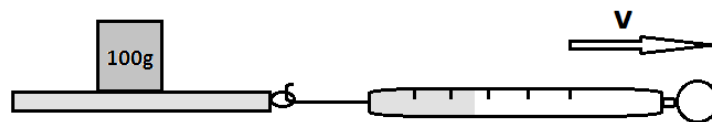
Liikekitka tarkoittaa voimaa, joka tarvitaan kappaleen pitämiseksi liikkeessä. Tässä työssä tutkitaan liikekitkaa, sillä laskettelussa on tarkoitus pysyä liikkeessä.

Lepokitka tarkoittaa voimaa, joka tarvitaan kappaleen liikkeelle saamiseksi. Lepokitka on suurempi kuin liikekitka. Kappaleen saaminen liikkeelle vaatii enemmän voimaa kuin sen liikkeessä pitäminen.

Voiman yksikkö on Newton (1 N). Maa vetää 1 kg painosta kappaletta puoleensa 10 Newtonin voimalla. 100g punnus painaa maan pinnalla 1 Newtonin verran.

Tutkimusongelma

Vaikuttaako kappaleen massa kitkavoiman suuruuteen?

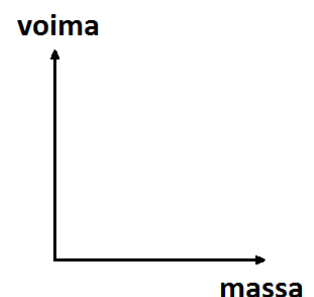

Sinulla on käytössäsi seuraavat välineet:

- jousivaaka, jolla voi mitata voiman suuruuden Newtonneissa
- kitkalevy (puupalikka, jossa on lenkki vetämistä varten)
- 50g ja 100 g metallipunnuksia
- vaaka

Mittaa kitkavoiman suuruus erimassaisilla kappaleilla. Tee useita mittauksia eri massoilla (valitse sopivat massat itse) ja esitä tulokset taulukkona. Ota huomioon, että kitkalevy painaa jo itsessään jotain.

Piirrä pisteet m/F -koordinaatistoon, jossa on x-akselina kappaleen massa ja y-akselina liikuttamiseen vaadittava kitkavoima. Valitse akseleille sopivat asteikot niin, että kaikki mittaustulokset mahtuvat koordinaatistoon.

Tulkitse tuloksia ja kuvaajaa: Vaikuttaako kappaleen massa kitkavoimaan? Millä tavalla?